

Garnalen houden van spaghetti

*Wat hebben garnalen toch veel pootjes.
Of misschien lijkt dat maar zo omdat ze er zo druk
mee aan het wriemelen zijn.*

Het is niet anders: bij garnalen en kreeften zullen velen allereerst denken aan toastjes, fijne hapjes en salades. Toch, wie de dwergvarianten ziet rondscharrelen in een aquarium vergeet al snel de culinaire kant. Ze zijn namelijk nogal leuk om naar te kijken. En te klein om op te eten. Hoewel, grotere vissen, zoals cichliden –baarsachtigen–, maar ook goudvissen, denken daar anders over. Zij weten zeker dat garnalen vooral bedoeld zijn als voedsel. Daar stuift een schoolje beestjes voorbij – wat zijn het? Minivissen? Nee, garnalen dus. Ze sturen fier met hun staartje en landen lichtjes op een waterplant. Vlak voor het glas zit er eentje ijverig in de bodem te wroeten.

Martijn Besuijen en Bianca Bakker uit Huizen (NL) kweken ze. Hun eerste minigarnalen hadden het zo goed naar hun zin dat het aquarium op een dag rood zag van de jonge vuurgarnaaltjes. Ze zetten een advertentie op Marktplaats. Er bleek vraag naar de beestjes. Inmiddels verkopen ze allerlei aparte garnalen via de website garnalenwinkel.nl. In hun huis staat een stellingkast met dertig bakken voor garnalen, kleine visjes, kreeftjes en slakken.

Het begon allemaal met een goudvis, vertellen Martijn en Bianca. De goudvis Jaapie, en hij woonde in een kom. Martijn: “Die vis kwam telkens maar even boven kijken, dat vond ik ook zielig. In het tuincentrum zag ik op een dag een Juwelaquarium met een lengte van 60 centimeter staan, met pompje en verlichting; het was in de aanbieding en nog goedkoper dan de ruimere glazen goudvisbak die ik dacht te gaan kopen. Dus schafte ik de Juwel, en een paar extra goudvissen.”

Na een halfjaar begonnen Martijn en Bianca met een tropisch aquarium. Bianca richtte zich op vuur- en bijengarnalen. “Toen wij terugkwamen van een reis naar Afrika, zat de bak vol garnalen; ze vormden een rode waas tegen de achterwand.”

Boven kwam een bakje te staan voor de te verkopen garnaaltjes, maar dat werden al snel twee bakken, en meer. Het stel vindt aparte aquariumbewoners interessant, zoals de kleine, prachtig gekleurde Sulawesigarnaal. Die laatste is in Nederland niet of nauwelijks verkrijgbaar. Ze besloten die garnaaltjes te gaan importeren. Om dat te kunnen doen, moesten ze zich inschrijven bij de Kamer van Koophandel. In november 2009 deden ze dat.

Liefhebbers rijden rustig anderhalf uur voor een speciale garnaal of vis, weten Martijn en Bianca. “In Japan worden

beurzen en kampioenschappen gehouden met garnalen.” Binnen de soorten gelden namelijk gradaties –met termen als C tot en met S, en plus-plus–, en hoe hoger een gradatie, hoe bijzonderder het beestje. Bij een garnaal als de chrysal red –rood-wit gestreept– is dan bepalend hoe de verhouding tussen rood en wit is, en hoeveel rode banden hij heeft. De onderscheiding C betekent dat hij veel rood heeft en weinig wit.

Behalve deze chrysal reds –en chrysal blacks– hebben Martijn en Bianca vuurgarnalen zitten. Vuurgarnalen –„vuurtjes”, rode beestjes van zo’n 3 centimeter–zijn gemakkelijk te houden in een aquarium. “Ze hebben een leuk kleurtje, je kunt er makkelijk mee kweken. Een mooie beginners-garnaal.”

Verder hebben ze blauwe tijgergarnalen met oranje oogjes. Die laatste is gewild. Waarom? “Omdat ze donkerblauw zijn. Blauw is heel populair en komt weinig voor in de natuur.” Ook zwemmen er pinokkiogarnalen, beestjes met een lange rode neus die moeilijk te kweken zijn in een aquarium: het zijn brakwaterkwekers. Dat betekent dat de larfjes moeten opgroeien in brak water.

De garnalen leven in water met een temperatuur van 22 tot 25 graden. Ze kunnen wel in koud water, maar ze voelen zich prettiger in iets warmer water, weten de kwekers. “Stel je maar eens voor dat je het zelf altijd koud hebt.”

Kreeftjes verkopen Martijn en Bianca eveneens. De oranje mini’s, kortweg cpo’tjes genoemd –voluit: Cambarellus patzcuarensis orange– kunnen bij garnalen worden gehuisvest. “Tien vuurtjes, twee dwergkreeftjes, dat is een goede verhouding.” Wie een grotere kreeft in het aquarium wil, moet wel even goed nadenken of dat past. Martijn: “Ze kunnen een plaag zijn voor je bak. Als een kreeft een plantje tegenkomt, gaat hij er niet omheen, maar knipt hij het door. En hij graaft kuilen, onder de planten door. Dan blijf je wel bezig.” Bovendien is een kreeft een territoriaal dier; hij is dus niet altijd even vreedzaam.

Omdat garnalen en kreeften de bodem van een aquarium bevolken en tussen de plantjes zitten, kan het mooi zijn er (scholen)visjes bij te nemen die in het midden zwemmen. Zoals de Zwarte tetra of de Chinese danio, of een kop-peltje Goerami’s. Cichliden –zoals maanvissen– zien de vuurtjes vooral als een lekker hapje.

Toen Martijn en Bianca ooit, in het begin, een maanvis bij hun garnalen stopten, vroegen ze zich af waar alle garnalen toch opeens waren. Die hadden zich massaal verstopt, zo bleek. Garnalen weten dus best dat ze prooidieren zijn.

Ze voelen zich prettig als er schuilplekjes zijn; Bianca heeft stukken pvc-pijp in de bakken gelegd die dienstdoen als hol.

In één bak zit een garnaal die er niet zo uit-ziet als prooi; hij lijkt nogal vervaarlijk. Het beest zit voortdurend te wapperen met zijn pootjes –handjes, zegt Bianca. “Dat is een Afrikaanse waaierhand-garnaal. Hij filtert op die manier voedsel uit het water. Hij kan zo’n 15 centimeter groot worden.” Garnalen zijn gek op gekookte groente, vertelt Martijn. “Als

je geen enkele garnaal ziet – gooi dan eens een sperzie-boontje waarover je eerst kokend water hebt gegoten in het water. Of zet een staaf spaghetti in het aquarium. In no time zitten ze er allemaal op. Als ze daar niet op afkomen, zijn ze er echt niet.”

Eigen garnalenaquarium

- Laat een nieuw ingericht aquarium –met water, planten, filter en pomp en alles– drie weken tot een maand staan voordat je er vissen of garnalen in doet. Ververs daarna een deel van het water. De bacteriën die zorgen voor een goede waterkwaliteit hebben zo tijd om te groeien. Bovendien schiet na drie weken het nitrietgehalte in het water opeens omhoog. Nitriet is giftig.
- Laat bij een dierspecialzaak het water testen voordat de beestjes de bak in gaan. Watertesters zijn ook te koop.
- Maak verstopplekken, met mos of een stukje hout. Kijk eerst wat past bij de diersoort die in het aquarium moet

Crystal Red Shrimp

QUICK Grading Guide

SSS
"Mosura"

SS
"No-Entry Hinomaru"

SS
"Hinomaru"

S+
"Tiger Tooth"

S+
"V-Type"

S
"3 White Bend"

A

B

C

komen. De Sulawesigarnaal houdt bijvoorbeeld niet van veel planten.

- Gooi het aquarium na drie weken niet direct vol met dieren. "Anders moet je straks een deel door de wc spoelen." Ook zorgt een te volle bak voor stress bij de waterbewoners.

- Laat nieuwe plantjes altijd eerst even in een emmer water staan. Soms zitten er een loden bandje om planten. Haal dat eraf. Lood is slecht voor de waterkwaliteit.

- Geef niet te veel voer. Te veel voeren kan ertoe leiden dat er te veel nitraat in het water komt, dat zich omzet in het giftige nitriet.

- Zet liever geen verschillende garnalensoorten bij elkaar. Ze kunnen gaan kruisen, waardoor er onduidelijke mengmoesjes ontstaan.

- Begin met een gemakkelijk te houden soort, zoals vuurgarnalen.

- Houd garnalen in groepjes van minimaal tien exemplaren.

- Voor garnalen is een donkere bodem een aanrader. Ze vallen daardoor beter op in het aquarium. Bij zand of een witte bodem vervaagt de kleur van de beestjes.

Piepkleine onderwaterwereld

Een groepje garnalen past in een nanoaquarium, een miniaquarium met een inhoud van minder dan 54 liter. Het

voordeel van een bak van 30 tot 50 centimeter breed is dat hij al snel ergens in huis past, terwijl de onderwaterwereld die erin ontstaat net zo compleet kan zijn als in een groot aquarium. Wel moet de waterkwaliteit extra goed in de gaten worden gehouden; het water in een kleine bak is gevoeliger voor verontreinigingen en temperatuurschommelingen.

In de jaren 80 van de vorige eeuw moest een aquarium "groot en groter", zegt Daniël van de Kreeften- en Garnalenshop in Woerden. "Toen was het toch wel een mannenhobby. Met de kleine bakken die nu populair zijn, zie je ook veel vrouwen bezig. Het is nu fifty-fifty: ongeveer 50 procent van onze klanten is man en 50 procent is vrouw."

Het idee om kreeften en garnalen te houden in een aquarium komt uit Azië, aldus Daniël. "Nogal wat appartementen in Tokio zijn minuscuul, dus kiest men daar voor een piepklein aquarium. "Foto's die de bekende Japanse fotograaf Takashi Amano maakte van de japonicagarnaal droegen bij aan de populariteit van deze diertjes, weet Daniël.

Bij de gemiddelde dierenwinkel ontbreekt nogal eens gedegen kennis op het gebied van kreeften en garnalen, menen specialisten zoals Daniël. Hij raadt consumenten aan de diertjes te kopen in een (speciaal)zaak waar vakkennis aanwezig is en klanten goed worden geadviseerd. "Zeker bij het starten van je aquarium is dat belangrijk."

<http://forum.kreeftengarnalen.nl>

<http://www.kreeft-garnalen.nl>

<http://www.hetbiotoopgarnalenenkreeftenforum.be/>

<http://www.garnalenforum.be>

